

ASRA NYT

Arbejderhistorisk Samling Ringkøbing Amt

---

41. Årgang

nr. 4.

2024

**Den gode gamle hyggelige julemand ønsker
Glædelig jul og Godt Nytår**

SSN:0996-2939
ASRA NYT Udgivet af ASRA
Museumsgade 32, 7400 Herning

ASRA hjemmeside:
www.asra.dk

Formand:

Villy Sørensen
Boghvedevej 10
7490 Aulum
Tlf: 4053 3176
Mail: formand@asra.dk

Kasserer:

Inge Marie Jensen
Stabyvej 39, Staby 6990 Ulfborg
Tlf: 2383 4577
Mail: Kasserer@asra.dk

Redaktion:

Arkivgruppen
Leo Skaaning
Mail: blad@asra.dk

Arkivmedarbejdere:

Villy Sørensen
Jørgen Aarestrup-Nielsen
Jørgen Markmøller
Jørn Jensen
Niels Hedegård
Frank Madsen
Marianne Christensen
Leo Skaaning
Karsten Byrgesen
Jens Erik Sørensen

Bladet er trykt med hjælp fra
Metal Herning
Deadline for næste nummer
1. februar 2025

Indhold:

side 2 Kolofon
side 3 Formanden har ordet
side 4 Havde I ikke computer da du
var ung?
side 7 Udpluk fra:
Arbejdermuseets venner
side 9 La Cabana konflikten
side 12 Pressemeddelelse fra Statens
arkiver .
side 13 Faglige seniorer
side 17 Arbejderen i fotografiet
side 19 Nyt fra kassereren
side 20 Generalforsamling 2025

Forsiden.

Billedet af den rare gamle hyggelige
julemand er da så sød, at man næsten
kommer i julestemning.
Og det er rigtig godt!
Jeg kan huske fra min tid som DU'er
der var det ikke julen man satte højest,
men nærmere, at vi var nået til **Vin-**
tersolhverv.

Vi ønskede hinanden: Godt solhverv, i
stedet for Glædelig jul

Solhverv (af oldnordisk hver-
fa: vende) er populært sagt de to
tidspunkter på året, hvor solen når
sin hhv. højeste (sommer) og laveste
(vinter) højde over horisonten midt på
dagen. Eller, mere astronomisk formu-
leret: De to tidspunkter på året, hvor
solens absolutte deklination er størst.
De to tidspunkter hvor solens posi-
tion er midt i mellem solhvervene,
kaldes jævndøgn.

Leo Skaaning

Formand Villy Sørensen

Dagene lagde op til en gåtur på golfbanen og i skoven, her kunne man jo rigtig nyde det store farveskifte, næsten dag for dag, og så lige et par vinterdage med flot sne dække over landet. Vi er klar til at tage fat på vintermånederne, og snart står julen for døren, ja i gaderne og butikkerne har der jo været pyntet op til jul længe, måske også for længe, kan glædens forventninger holde til juleaften?

På arkivet er vi travlt optaget af at få de mange arkivalier sat på plads, det var jo en stor sending, der kom fra 3F Holstebro Lemvig. Herfra skal lyde en stor tak for, at afdelingen gav os mulighed for at gemme de historier, som der var mange af. TAK

Vi fik afviklet fællesmødet i september mdr. her i Historiens Hus i Herning. Gæsterne var Jesper og Ulrich fra Arbejdermuseet i København, fra Lokalhistorisk Arbejder Arkiv Sønderborg Kommune, var det Frode Sørensen og tre af hans kollegaer. ASRA deltog med næsten alle fra arkivet. Vi havde en rigtig god dag, med mange gode informationer fra arbejdermuseet. Der blev diskuteret mange forskellige emner, men meget af tiden gik med at finde løsninger på de fremtidige opgaver.

Efteråret har været over os, der har været mange gode efterårsdage med solskin og næsten ingen vind.

Fremtiden bliver jo mere og mere digitalt, så det med at lægge bilag i en arkivkasse, og stille dem på hylde, vil jo snart være en saga blot.

ASRA var vært, med kaffe og rundstykke og frokost, tak til alle for en god dag.

Her er vi dog opmærksom på, at der fortsat gemmer sig arkivalier i de mange fagforeninger, politiske foreninger med tilknytning til arbejderbevægelsen også i mange private hjem gemmer der sig mange gode historier, så hvis I er i gang med at rydde op, så hører vi gerne.

Forleden da vi mødte ind på arkivet, var der blevet indleveret en fane/banner fra Socialdemokratisk forening for Ringkøbing og omegn.

Vi vil jo gerne vide hvem, der har indleveret fanen, og hvis der følger en lille historie, vil det være fint. Vi skal nok passe godt på fanen.

Arkivet holder juleferie fra den 4.12.2024 og er tilbage igen den 8.1.2025

Hermed vil jeg gerne sige en stor tak til alle, der har bidraget i årets løb.

Alle vores medlemmer, som støtter os med deres bidrag, de faglige foreninger der er sponsorer på porto til udsendelse af ASRA NYT, tak til Metal Herning for trykning af vores blad.

Alle ønskes en rigtig glædelig jul, samt et lykkebringende nytår.

Villy

”Havde du ikke computer da du var ung?”

Tre piger fra den Kristne Friskole var på besøg hos Jegge for at høre om gamle dage

Som en opgave fra Den Kristne Friskole, kom tre unge piger på besøg hos den 99 år gamle Jegge, det var en opgave de havde fået i skolen.

De skulle besøge en ældre medborger, og høre om hvordan det var at være ung i gamle dage.

De havde taget muffins med, og en aftale om, at lave et stykke praktisk arbejde som tak for besøget.

Jegge bød dem velkommen, sagde de måtte spørge om alt de havde lyst til.

Pigerne spurgte om de måtte optage det, og her troede Jegge de havde en båndoptager med, men de tog deres telefon frem, og lagde den foran ham. Så er vi klar, sagde de, vi har forberedt nogle spørgsmål til dig.

Pigerne spurgte:

- Hvornår er du født?

De var meget benovet over det var i 1925, så er du jo snart 100 år sagde de.

- Hvordan var det at være barn og ung dengang? - spurgte de videre.

Der var grusveje her i Herning.

Vores mødre gik hjemme og passede børn og hjem, det var manden der tjente penge til mad og husleje.

Men der var et problem, 30 % af mændene var arbejdsløse, og det var

ikke muligt at få penge fra kommunen.

Men jeg var heldig, min far arbejdede på slagteriet, så han tjente penge til os der, han var der i 40 år.

I skolen havde vi ikke rigtige bøger, og når vi skulle regne eller skrive noget foregik det på en tavle med en griffel.

- Havde I ikke en computer? spurgte en af pigerne.

Næh. . . det var først noget der kom længe efter krigen! svarede Jegge.

Men jeg synes det er godt i kommer ud og spørger om den slags, for vi har alle en historie, som er vigtig at få fortalt til børn og børnebørn.

- Hvordan var det at være ung under anden verdenskrig?

Vi havde ikke ungdomsklubber eller steder vi kunne samles som i dag.

På et tidspunkt under krigen, var der oven i købet udgangsforbud, hvor man ikke måtte gå ud fra kl. 20.00 til kl. 06.00 om morgenen.

I midten af krigen omkring 1943 begyndte nogle folk der blev kaldt sabotører, at sprænge fabrikker og virksomheder der arbejdede for tyskerne i luften.

Jeg var lige konfirmeret da krigen

begyndte.

Jeg kan huske den 9. april da tyskerne kom og besatte vores land.

De fløj med flyvemaskiner hen over landet, og smed løbesedler ned til folk, hvor der stod at vi skulle forholde os i ro, det havde man aftalt med den danske regering.

Tyske soldater kom i biler, skibe eller til fods, og beslaglagde skoler og hoteller, som de brugte til kaserner.

Der blev også bygget mange barakker som de boede i, og som danske fattige familier fik som boliger efter besættelsen. ”Fattighuse” kaldte man dem.

Thea Bak Holgersen - Thilde Bak Holgersen - Dagny Sasser Tungelund

- Hvad har du arbejdet med?

Jeg kom i lære som mekaniker lærling, og kom ind i en fagforening. Her fandt vi ud af der manglede uddannelse, så jeg var med til at få mobile værksteder sendt rundt i landet, med nye maskiner, så lærlingene kunne lære at bruge det nyeste værktøj og maskiner.

Da jeg var uddannet blev jeg formand for fagforeningen, vi arbejdede sammen med Teknologisk institut.

På et tidspunkt blev der oprettet en Specialarbejder skole her i Herning,

som jeg blev jeg opfordret til at søge stillingen som forstander for.

- Dagny spurgte: Min mor har fortalt der står noget i Herning bogen om dig, må vi se det?

Jegge fandt bogen frem.

Må vi tage et billede af det der står, spurgte hun. - Vupti, så var det på telefonen, og kunne tages med hjem!

- Er du ikke stolt af at være med i den bog? -Joh, det er jeg, sagde Jegge.

Jeg har været med i noget der hedder DUI, som er en børneorganisation for arbejderbørn, en organisation ligesom FDF og andre spejdere, men DUI har en anden baggrund.

Jeg har været sammen med, bl.a. statsminister Thorvald Stauning.

Ja, jeg har i virkeligheden været sammen med alle de socialdemokratiske statsministre der har været, incl. Mette Frederiksen. Mette har jeg kendt fra hun var helt lille.

Jeg har været så heldig, at være til konferencer i hele Europa.

- Havde du så computer dengang?

Uha nej - den kom først meget senere.

- Hvornår fik du din egen telefon?

Vi havde ikke telefon i mit hjem, så hvis nogen blev syge, eller min mor skulle føde, så måtte vi op på Torvet, der var en boks, som man kunne ringe i for 10 øre.

Vi fik på et tidspunkt, det der hed en fastnet telefon. Her skulle vi ringe til en central, hvor der sad en bunke telefondamer på en telefoncentral.

De kunne så koble dem sammen der gerne ville tale sammen.

- Havde I anden elektronik i jeres

Ikke rigtig noget jeg kan huske. Min mor havde et krøllejern, vi havde gas til at lave mad på, og varme krøllejernet på. - Hvad med køleskab?

Nej det havde vi ikke,

- Hvad så med mælk og andet der skulle være koldt?

Mælkemanden kom hver dag, så kunne vi købe frisk mælk hos ham.

Vi havde ikke opvaskemaskine eller vaskemaskine.

Min mor brugte stofbleer til os børn da vi var små. De kom op i en stor balje og kogt, når de var brugt, så de hang til tørre på rad og række.

Nu har i lige haft Efterårsferie, det havde vi også, men det hed ikke Efterårsferie, det hed Kartoffelferie, for her fik børnene fri fra skole, så de kunne hjælpe med at tage kartofler op.

- Synes du, at du har haft et godt liv?

Jeg har været heldig, jeg har aldrig været arbejdsløs. Jeg har aldrig gået sulten i seng. Det kan vi nok takke socialdemokratiet for, der har kæmpet for gode forhold for arbejderne.

Jeg er lidt ked af, at nogle unge i dag satser på en boglig uddannelse, og ikke rigtig får brug for den.

Mange unge bliver studenter, og kommer ikke til at bruge studentereksamen, men ender ud i arbejdsløshed.

Så var pigerne løbet tør for spørgsmål. "Har du noget vi kan hjælpe dig med?" Jegge havde ladet opvasken stå for et par dage.

- Den klarer vi, sagde to af pigerne.

- Har du en støvsuger, så klarer jeg det, sagde den tredie pige.

Jegge - Erik Christensen

- Der er mange gode grunde til succesen med børns besøg hos de ældre. Men den vigtigste årsag, tror jeg, er, at det handler om relationer – at møde mennesker, skabe relationer på tværs af generationer og at være betydningsfulde for hinanden.

Man peger på, at de børnene oplever noget meningsfuldt i livet, når de kommer på besøg og oplever, hvor stor en glæde det skaber blandt de ældre. De gør en forskel, og det er vigtigt, understreger Jørgen Rønsholdt. Institut for Relationspsykologi i Skive.

- Der er mere og mere forskning, der peger på, at jo bedre vi har det i vores relationer, jo bedre et liv får vi. Det skaber simpelthen mere trivsel. De her børn kan tydeligt mærke næstekærlighedens værdier. Derudover oplever de også følelsen af at være betydningsfulde. Derfor er det et glimrende rum til at lære livet at kende i, siger Jørgen Rønsholdt.

Samlet af
Leo Skaaning

Arbejdermuseets Venner udgiver 3 gange årligt et medlemsblad :

Arbejdermuseets venner

Der er som sædvanligt flere interessante historier og vi vil her gerne ”plukke” lidt i disse artikler.

”Slaget på

Grønttorvet 1918”

er titlen på en ny bog skrevet af historikeren Søren Kolstrup.

I tiden efter 1. verdenskrig var der meget social uro i flere europæiske lande. Det russiske tsarstyre var styrtet ved en revolution i Oktober 1917, og ved afslutningen af verdenskrigen opløstes kejserrigerne i Østrig-Ungarn og Tyskland. Der blev bl.a. demonstreret for sociale ændringer til gavn for de svageste stillede og slaget på Grønttorvet var også en demonstration for en samfundsændring gennem sociale reformer.

”Slaget stod som nævnt på Grønttorvet (i dag Israels Plads) og altså meget tæt ved Arbejdermuseet i Rømersgade. Politiet var åbenbart godt forberedt. Flere hundrede betjente stormede frem mod demonstranterne og i tre dage bølgede kampene frem og tilbage. Uroen blev nedkæmpet og statsminister C.Th. Zahle var så tilfreds med indsatsen, at han personligt mødte op på Nytorvs hovedpolitistation og uddelte en gave på 100 kr. til hver mand i styrken. Det svarede til en månedsløn. Til gengæld fik demonstranterne lange fængselsstraffe.

Den sociale uro var nok uønsket af de fleste, men det var et vigtigt element, der var med til at få presset flere reformer igennem. Reformen der bl.a. var til gavn for arbejderbevægelsen. Jeg har ikke læst bogen, men den står absolut på min læse liste.

Jørn Jensen

Septemberforliget.

I Arbejdermuseets udstilling ”Vi er arbejderne” kan man dykke ned i historien om ”Septemberforliget” der blev indgået d. 5. September 1899. Septemberforliget er senere også blevet kaldt ”den danske model” og var den første danske hovedaftale. Den blev grundlæggende for reguleringen af løn- og arbejdsvilkår på det samlede arbejdsmarked. Aftalen fastsatte bl.a. det princip, at aftaler om arbejdsmarkedets forhold, bliver indgået af to ligeværdige parter, altså arbejderne og arbejdsgiverne. Begge sider kaldte dengang aftalen for en sejr, men forud for aftalens indgåelse lå et usædvanligt dramatisk forhandlingsforløb. Den nystartede arbejdsgiverforening ville dengang én gang for alle sætte fagforeningerne på plads. I årene op til storlockouten havde der været mange strejker.

Det handlede ofte om lønforhold og arbejdstid, men også retten til at organisere sig.

Storlockouten varede i næsten 4 mdr. og den blev i arbejderpressen betegnet som en borgerkrig eller sultekrig.

Da konflikten var på sit højeste var 30 - 40.000 arbejdere lockoutet og for de mange berørte arbejderfamilier var det en kamp at få brød på bordet.

I mange hjem måtte man forbi pantelåneren for at klare dagen og vejen. Børn og voksne sultede og i august md. meldtes 36 børn under 1 år døde på samme dag.

Solidariteten var heldigvis stor. I Arbejdernes Forsamlingsbygning i Rømersgade (altså det nuværende Arbejdermuseum) blev der etableret et ind- og udbetalingsudvalg og derigennem indsamledes ikke mindre end 2,8 millioner fra arbejdere i ind- og udland. (Dette imponerende beløb svarer til over 230 mil. i 2024).

Bønder og husmænd sendte naturalier til byen, f.eks. 2000 svinehoveder om ugen. Samtidig fik 10.000 børn i løbet af sommeren 1899 ophold hos solidariske folk på landet, ligesom Børnenes Kontor samlede ind, således at børn kunne få tøj på kroppen.

For arbejdernes hovedforhandlere var det også en hård tid. Formanden for De samvirkende Fagforbund (senere LO og i dag FH) Jens Jensen måtte efter månedlange forhandlinger sygemelde sig. Den socialdemokratiske politiker Frederik Borgbjerg forhandlede Septemberforliget i mål, men det er alligevel Jens Jensens un-

derskrift, det kan man se øverst på arbejdernes side af dokumentet.

Udstillingen på museet må absolut være et besøg værd.

Jørn Jensen

Hvorfor hedder det skruebrækker.

I fagbevægelsens barndom i 1870-80'erne kørte man et strejkesystem kaldt for skruen, hvor arbejdsgiverne en for en blev udsat for strejker – den såkaldte omgangsskrue.

Den som bryder en strejke ved at udføre arbejde, som var stoppet på grund af strejke, kom derfor til at hedde skruebrækker.

Sabotage

(-asj'), Træskomageri; skjult Strike ved Udeblivelse fra Arbejde; Arbejders Ødelæggelse af Værktøj, maskiner, færdigt Arbejde m. m. for at tvinge Arbejdsgiverne til at give efter for Arbejdernes Krav;

Fra Meyers Fremmedordbog

La Cabana – Hernings mest berømte faglige kamp

Af arkivmedarbejder Karsten Byrgesen

I sommeren 1983 ønskede Hotel- og Restaurationspersonalets Samvirke at indgå overenskomst med diskoteket La Cabana og ejer Kaj E. Nielsen. Et mindretal af de ansatte ville gerne indgå en overenskomst, men langt størstedelen af personalet var tilfredse med deres nuværende akkordløn. Faktisk sagde de, at timelønnen med en overenskomst ville falde fra 60-65 kr. til 48,35 kr., så de var slet ikke interesseret i ”ordnede forhold”, som de sagde. Kaj E. Nielsen ville heller ikke indgå overenskomst, så resultatet blev, at fagforbundet iværksatte en faglig blokade mod La Cabana med virkning fra 17. august 1983.

Der kom naturligvis mange støtteerklæringer til blokaden andre fagforbund og politiske partier på den yderste venstrefløj. Rent praktisk blev blokaden organiseret med daglige demonstrationer foran La Cabana, hvor der som regel ikke deltog de store antal demonstranter. Dette suppleredes så med store demonstrationer hver fredag aften, som ofte havde hundredvis af deltagere, som kom i busser fra hele landet. Den lokale støtte i Herning til konflikten lå vist på et meget lille sted. Faktisk gik de faglige organisationer så langt, at de kaldte herningenserne for ”Bønder, der ikke

ønskede ordnede arbejdsforhold” på grund af den manglende sympati. Debatten i de lokale medier udtrykte stor støtte til La Cabana, ligesom fagforeningerne mente, at medierenes dækning var ensidig og næsten udelukkende støttede Kaj E. Nielsen. Mange folk besøgte desuden det blokerede diskotek, som stadig holdt åbent, og mange nysgerrige stod som tilskuere til demonstrationerne. Den nystiftede ”Danmarks Frie Fagforening” vejrede morgenluft og tog Kaj E. Nielsens parti i kampen mod den etablerede fagforeningsverdens monopol på organisering af arbejderne. De omtalte fredagsdemonstrationer endte enkelte gange i voldsomme uroligheder, som rystede de lokale. Demonstranterne var ofte (stærkt) spirituspåvirket – den lange bustur til Herning skulle jo bruges til noget fornuftigt – og de var ikke tilfredse med hverken den placering af demonstrationen på fortovet overfor La Cabana de efterhånden blev tildelt af politiet, eller de mange gæster, som fortsat besøgte diskoteket. Det kom til håndgemæng med politiet, når demonstrationen kom for tæt på La Cabana, knipler og hunde blev brugt, efter nogles mening lidt for rundhåndet, og politiet jagtede de ”uskyldige

demonstranter” gennem Herningsgader, hvor de ivrigste så blev anholdt. Fagforeningerne var i det hele taget stærkt utilfredse med politiets indsats, som de mente kun støttede La Cabana side. En fredag i efteråret 1983 blev 16 demonstranter fra Århus sågar stoppet og anholdt præventivt på landevejen mellem Ikast og Hammerum af ”maskinpistolbevæbnede betjente”, da der efter sigende var genstande i bussen, som kunne bruges mod politiet. Derfor kom der også en del retssager ud af disse sammenstød og justitsminister Erik Ninn-Hansen blev inddraget og måtte bl.a. indskærpe overfor politiet. Politiet i Herning mente ikke selv at de overreagerede med deres magtansvendelse og følte sig som den berømte lus mellem to negle, men nogle skulle jo sørge for ro og orden i byens gader. I øvrigt nægtede fagforeningerne, at det var deres medlemmer, der lavede balladen. Det var derimod tilrejsende københavnere fra Venstresocialisterne (VS) og Socialistisk Arbejderparti (SAP), ligesom de lokale unge gæster på La Cabana heller ikke afholdt sig fra at provokere og deltage i uroen. I det hele taget var konflikten præget af gensidige provokationer og gensidige beskyldninger om hærværk, trusler og deciderede overfald parterne imellem. I perioder havde fagforeningerne oprettet direkte overvågningshold, som 24/7 fulgte Kaj E. Nielsen, hans familie og støtter i alt hvad de foretog sig og nedskrev det i ugerapporter, som findes i ASRAS arkiver. Eksempelvis kunne Kaj E. Nielsen i perioder

ikke få leveret øl, da bryggeriarbejderne iværksatte en sympatiblokade. Men øl skal der jo til på et diskotek, så ejeren var kreativ og købte bl.a. øl på tilbud i Obs og Schou-Epa, lod øl omlaste på rastepladser i lokalområdet og der fandtes, kunne overvågningen endvidere afslører, et veludrustet øllager på en nedlagt brødfabrik i Lind. Overvågningen resulterede også i sammenstød, som da Kaj E. Niensens datter i forbindelse med en overvåget ølomlastning blev beskyldt for at presse overvågerens bil i grøften. Slutteligt kan det nævnes, at overvågningen af ejeren var grundig og ikke altid inden for lovens rammer: i en af rapporterne kan man læse banknavn, kontonummer og hvor meget Kaj E. Nielsen havde stående i banken med præcis øreangivelse. Eller rettere sagt hvor lidt: der var nemlig overtræk på kontoen!

Efter et års tids konflikt nedtrappede Hotel- og Restaurationspersonalets Fagforening aktivitetsniveauet foran La Cabana kraftigt og der faldt efterhånden ro på sagerne. Blokaden sluttede dog først den 1. marts 1988, da Kaj E. Nielsen solgte La Cabana og de nye ejere indgik overenskomst. Det blev en lang og til tider hård arbejdskamp og man kan spørge sig selv om den var kampen værd? Internt i fagbevægelsen var der også kritik af den måde hvorpå kampen blev gennemført og de metoder man tog i anvendelse.

Dette var blot en hurtig gennemgang af den faglige kamp om La Cabana.

Jeg arbejder videre med materialet og skal desuden interviewe en af dem, som deltog på de nævnte overvågningshold, samt en af de ledende politibetjente, så deres (forskellige?) syn på sagen kan komme frem. Planen er, at resultaterne skal udkomme i en artikel/publikation. Arkivalierne giver grobund for en omfattende en af slagsen, så jeg arbejder p.t. med muligheden for at skaffe økonomisk støtte hertil.

Karsten Byrgesen

Interiør fra dansegulvet på La Cabana

En moddemonstration møder op!

Politiet jager demonstranter væk

Restaurationsbranchen består i starten af 1980'erne af ca. 13.000 forretninger, hvoraf ca. 3000 har indgået overenskomst. Det er ikke mange. Tjenerforeningen i Herning ved godt, at det ikke er let at få arbejdsgiverne til at indgå en overenskomst. Men alligevel betragter de det som en rutinesag at forhandle overenskomst med natrestauranterne i området. Ingen har forventet, at det skal komme til at kræve års indsats. I starten af 1980'erne hedder ejeren af natrestauranten La Cabana i Herning, Kai E. Nielsen. Han vil under ingen omstændigheder indgå overenskomst, hvori der indgår fuld arbejdstid for hans ansatte.

Det nye hus der blev bygget på La Cabana grunden på Silkeborgvej

Pressemeddelelse fra Statens Arkiver 29. juni 2012 Kampen mod fagforeningstvang bevares!

De ”gule fagforeninger” har vind i sejlene i dag, men sådan har det ikke altid været. Nyt arkiv på Erhvervsarkivet kaster lys over kampen for retten til foreningsfrihed - en kamp der har været med til at forme udviklingen for nutidens fagforeninger.

Med omkring 400 km danmarkshistorie i magasinerne er der masser at gå på opdagelse i hos Statens Arkiver. Ikke mindst i det historiske materiale fra Folkebevægelsen For Frie Fagforeninger, som nu er endt på Erhvervsarkivet.

Her kan man læse om dramatiske kampe mod fagforeningstvang og om en lang række af personsager. Nogle af kampene huskes endnu af mange og med den nye plads på arkivet, er historierne nu sikret, så også eftertiden kan få adgang til dem

En urolig tid

En af de store arbejdsretlige kampe, som er gået over i historien, er La Cabana-konflikten. Den startede i august 1983 med en blokade mod natrestauranten La Cabana i Herning. Målet var at få en overenskomst i hus og der blev arbejdet hårdt på sagen.

Fagbevægelsens blokadevagter stod aften efter aften uden for La Cabana restauranten, og konflikten fortsatte i årevis. Den eskalerede med voldsomme sammenstød mellem demonstranter og moddemonstranter, bombetrusler, og massearrestationer.

”Så det gik ikke stille af sig”, fortæller arkivleder på Erhvervsarkivet, Lone Hedegaard Liljegren og fortsætter:

”Det er et stykke danmarkshistorie, som forskere og andre interesserede nu endelig kan få adgang til og som sætter fokus på et interessant emne. Kampen for selv at kunne vælge fagforening har jo været medvirkende til oprettelsen af de såkaldte gule fagforeninger, som i dag har så meget medvind.”

Demonstration foran La Cabana

Kender du:

Faglige Seniorer

er en selvstændig organisation for fagbevægelsens seniormedlemmer.

Vi er Danmarks næststørste seniororganisation med mere end 260.000 medlemmer fordelt på 600 seniorklubber og foreninger over hele landet.

Du er automatisk gratis medlem af Faglige Seniorer, hvis du er senior og medlem af et af disse 23 fagforbund:

3F – Fagligt Fælles Forbund
Blik- og Rørarbejderforbundet
BUPL
Danmarks Lærerforening
Dansk El-Forbund
Dansk Jernbaneforbund
Dansk Journalistforbund
Dansk Metal
Dansk Skuespillerforbund
Dansk Socialrådgiverforening
Dansk Sygeplejeråd
ESL – Ejendoms- og Servicefunktionærernes Landsforbund
FOA – Fag og Arbejde
Fødevareforbundet NNF

HK
HKKF – Hærens Konstabel og Korporalforening
Malerforbundet
Postpensionisternes Landsforening
PROSA
Serviceforbundet
SL – Socialpædagogerne
TL – Teknisk Landsforbund
Uddannelsesforbundet

Disse forbund er kollektivt medlem af Faglige Seniorer, og dit forbund betaler det årlige medlemskontingent på dine vegne.

Dine fordele som medlem af Faglige Seniorer

- Du kan få gratis personlig rådgivning hos vores eksperter.
- Du kan deltage i vores aktiviteter og arrangementer rundt om i landet.
- Du kan få rabatter.
- Du kan få hjælp til IT i vores Datastuer.
- Du kan få den populære Seniorhåndbog.

-Du får nyhedsbrev med tips til dit seniorliv.

Seniorklubber

I mere end 600 lokale seniorklubber er der socialt samvær, som du kan deltage i.

I løbet af et år holder klubberne tilsammen mere end 10.000 forskellige arrangementer. Dans, rejser, udflugter, foredrag og meget andet.

Kommunegrupper og lokalforeninger i 48 kommuner

Faglige Seniorer har kommunegrupper, hvor frivillige seniorer i kommunerne gør en særlig indsats for at skabe debat om kommunens politik over for ældre borgere.

Kommunegrupperne drøfter blandt andet kvaliteten af hjemmehjælp, transport, madordning og andre aktuelle emner, som de ældre i kommunen ønsker at sætte fokus på.

Faglige Seniorer støtter medlemmerne af de kommunale ældreråd. Vi holder blandt andet konferencer over hele landet, hvor ældre og politikere kan udveksle erfaringer.

Historie

Faglige Seniorer blev stiftet i 1980 af en række fagforbund, som en paraplyorganisation for forbundenes mange seniorklubber. Den nye organisation skulle styrke arbejdet i klubberne og varetage seniorernes politiske interesser på tværs af medlemsforbundene.

Sådan er det også i dag, selv om vi har udviklet os meget siden stiftelsen for snart 40 år siden. Foruden klubber og sektioner er vi nu også aktive i mange kommuner, og landet over har Faglige Seniorers kommunegrupper præget udviklingen af den lokale ældrepolitik.

Tilsammen inviterer vi indenfor til flere end titusinder arrangementer hvert år. Til glæde for medlemmerne, som her finder sammen og mødes i et helt unikt fællesskab: Faglige Seniorer.

Tilmeld dig nyhedsbrevet

<https://fagligsenior.dk/nyhedsbrev/>

Faglige Seniorer lokalforeninger

Mange af Faglige Seniorers medlemmer har ikke adgang til et lokalt seniorfællesskab. Derfor er Faglige Seniorer i gang med at etablere lokalforeninger i landets kommuner. På nuværende tidspunkt har vi stiftet 24 nye lokalforeninger, og hermed åbnes

vores fællesskab for de titusindvis af medlemmer, som ikke har en naturlig tilknytning til de eksisterende senior-klubber.

Faglige Seniorers lokalforeninger arbejder med ældrepolitiske temaer i lokalområdet. Foreningerne er selvstændige med egen bestyrelse og egne vedtægter. Og de bestemmer selv, hvilke sager de vil arbejde med.

Men lokalforeningerne er også være et socialt mødested for medlemmerne. Der skal både være tid til en hyggelig kop kaffe og en god snak, men også en fælles gåtur, et spændende foredrag eller et spil kort. Det er helt op til medlemmerne selv, hvilke aktiviteter der skal på programmet.

Faglige Seniorer arrangerer også en række lokale aktiviteter, som lokalforeningerne kan gøre brug af. Hver måned kan du således komme i biografen og som noget helt nyt, inviterer vi nu til Seniorernes Frokostklub, der en gang om måneden inviterer til god mad og hyggeligt samvær.

Vil du være med i en lokalforening i din kommune?

Du er velkommen til at deltage i en lokalforening og kan kontakte den for at finde ud af, om det måske er noget for dig at være med.

Hvis der ikke er en forening i din kommune, kan vi måske sammen oprette en.

Du kan på Faglige Seniorers hjemmeside læse meget mere om lokalforeningerne.

I skrivende stund, er der netop oprettet en lokalforening i Herning.

Gratis entré til Arbejdermuseet

Du kan komme gratis på Arbejdermuseet, hvis du er medlem af en af disse

fagforeninger:

3F, Blik og Rør forbundet, BUPL, Cabin Attendants Union, Centralforeningen for Stampersonel, Dansk Artist Forbund, Dansk Elforbund, Dansk Frisør & Kosmetiker Forbund, Dansk Jernbaneforbund, DM, Dansk Metal, Dansk Skuespillerforbund, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Psykomotoriske Terapeuter, Danske Sceneinstruktører, Danske Scenografer, Danske Tandplejere, Det Offentlige Beredskabs Landsforbund, Farmakonomforeningen, Finansforbundet, FOA 1, FOA-KLS, FOA/PMF – København Syd, FOA-SOSU Social- og Sundhedsafdelingen, Forbundet Kultur & Information, Ergoterapeuterne, Foreningen af Mejeriledere og Funktionærer, Forsikringsforbundet (FMF), Frederiksberg Kommunalforening, Fødevarerforbundet NNF, Gentofte Kommunalforening, Gymnasieskolernes Lærerforening,

HK, Hærens Konstabel- og Korporalforening, Jordemoderforeningen, Kriminalforsorgsforeningen, LFS – Landsforeningen for Socialpædagoger, Malerforbundet, Medieforbundet i DR, Radiograf Rådet, Sammenslutningen af Funktionærer – SAFU, Serviceforbundet, Socialpædagogisk Landsforbund, Teknisk Landsforbund, Trafikforbundet og Uddannelsesforbundet.

Husk dit medlemskort til fagforeningen (PlusKortet), kvittering for kontingent eller andet, som viser, at du er medlem.

Tilbud og rabatter
Som medlem af din fagforening og Faglige Seniorer - har du adgang til attraktive fordele og tilbud, oplevelser og rabat.

Fællesskab er et nøgleord

Over 20.000 seniorer har købt denne håndbog som hjælp til bl.a. rettigheder og overgang fra arbejdslivet til pensionisttilværelsen.

Kort fortalt:

Faglige Seniorer ønsker, at alle får skabt tryghed i overgangen fra arbejdsmarkedet til den 3. alder – uanset baggrund og forudsætninger. Der er seniorer, som føler sig nedslidte, og som ikke ønsker at være på arbejdsmarkedet længere. Og der er seniorer, som ønsker at fortsætte på arbejdsmarkedet enten på fuldtid eller deltid. Seniorerne er forskellige og skal sikres de bedst mulige forudsætninger for at vælge den løsning, der er bedst for dem selv. Den enkelte skal have mulighed for at vælge den bedste tilbagetrækningsform og det bedste tilbagetrækningstidspunkt.

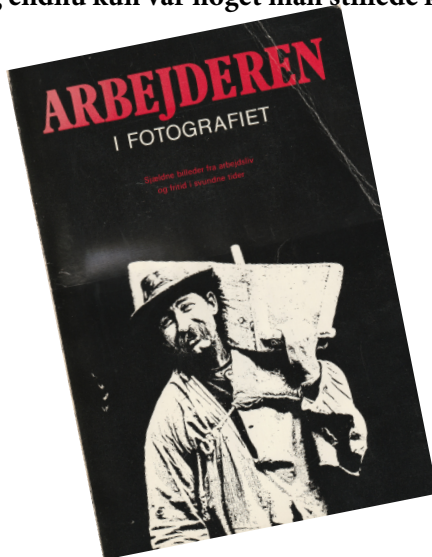
Arbejderen i fotografiet

Mon det ikke var omtrent i sidste minut at dagbladet Aktuelt fik den gode ide at bede sine læsere dykke ned i gemmerne for at finde tilbageværende fotos svundne tiders liv på arbejdsplads og i fritid?

Ihvertfald blev initiativet en glædelig succes - man kunne notere ikke mindre end 2500 indsendte fotos, der belyste snart sagt alle fag og arbejdspladstyper.

Et udvalg af disse mange fotos er samlet i en bog, ud fra ønsket om at give så alsidigt et billede som muligt af hvordan arbejderen i by og på land oplevende arbejdsdagen og den meget sparsomme fritid.

Det er barske realiteter der afspejles i disse gamle optagelser - og de knappe kommentarer fra indsenderne supplerer hvert enkelt billede så man får et levende indtryk af en tid hvor arbejderbeskyttelse og 8 timers dag endnu kun var noget man stillede krav om.

*Bogen er fra
forlaget Fremad
og
udgivet juli
1973*

Min far var havnearbejder, det betød han måtte tage de ekstrajob som bød sig til. Hele børneflokket, og selv mor hjalp med at omdele Socialdemokraten, selv om man havde været på arbejde eller i skole. Billedet er fra 1915

Her en lille sukervarebutik i en sidegade omkring 1900 i København. Læg mærke til man kunne få varme æbleskiver hele dagen for 2 øre stykket

Et hold af medarbejdere fra Nørrebros Isværk. Isvogneren hørte med til dagens bybillede dengang, før køleskabene vandt frem. billedet er fra ca. 1907

Det er jo herligt at se sådanne gamle billeder. I ASRA har vi mange billeder, som vores medlemmer eller andre har været så rare at tilegne arkivet. Desværre er det sådan, at mange billeder bliver indleveret uden tekst, så vi ved ikke så meget om hvor de er fra, hvem der er på billederne og hvornår de er fra

Snart slutter 2024 og et nyt år går i gang

Støt ASRA og indbetal dit kontingent.

På forhånd tak, og godt nytår!

Kontingent 2025.

Gennem jeres medlemskab gør I det muligt for ASRA, at gennemføre arbejdet med arkivering, registrering og anden aktivitet for at bevare og levendegøre arbejdernes historie.

Medlemskontingent er ASRA's eneste faste indtægtskilde, og uden den kan foreningen ikke bestå.

Vi synes selv, at vi løser en vigtig opgave og er derfor glade for at have medlemmer, som har støttet os gennem mange år, og at der fortsat kommer nye til. Satserne, som blev vedtaget af generalforsamlingen i 2019, er:

Private medlemmer: 125 kr.

Partiforeninger/AOF - afdelinger: 175 kr.

Andre foreninger: 250 kr.

Faglige organisationer: 800 kr.

Kontingentet er uændret i forhold til 2024.

Indbetalingskort bruger vi ikke mere da det er for dyrt, derfor skal kontingent betales via netbank.

Netbank nr.: 5383 0302380

**Arbejdernes
Landsbank**

Der er mulighed for at betale kontant for de medlemmer, som kommer til generalforsamlingen og som helst er fri for at benytte netbank.

Med venlig hilsen kassereren

Generalforsamling

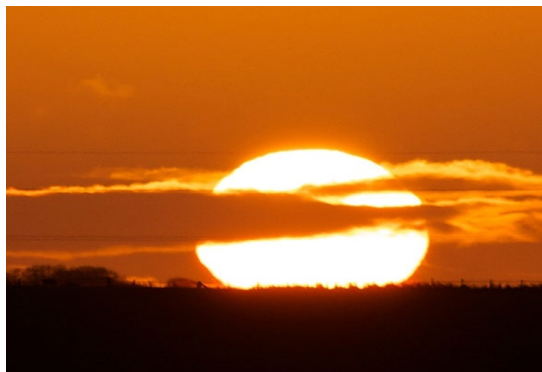
Mandag den 17. marts 2025

Kl.19.00 i Historiens Hus

Museumsgade 32, Herning
Fælleslokalet

Dagsorden jvf. vedtægterne
Vedtægterne kan læses på
www.asra.dk

Forslag som ønskes behandlet på generalforsamlingen
skal være formanden i hænde senest 14 dage før

*Snart er det vintersolhverv (den 21. dec)
og lyset vender tilbage - Godt solhverv!*

Der vil som på tidligere generalforsamlinger være et kulturelt indslag, som alle er velkomne til at overvære. Ligeledes er man velkommen til at overvære generalforsamlingen, dog er det kun medlemmer der har tale og stemmeret.

Venlig hilsen
Bestyrelsen